

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En tidigare deltagare vid Wendelsbergs folkhögskola har den 15 november 2021 anmält skolan till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR). Anmälan gäller skolans hantering av en svår situation.

Anmälarens redogörelse

Anmälaren var deltagare på skolan läsåret 2020/2021. Av anmälan till FSR framgår att den tidigare deltagaren berättade för kuratorn på skolan att hen den 18 oktober 2020 blivit våldtagen av en annan deltagare. Samtalet med kuratorn var i nära anslutning till händelsen. Anmälaren uppfattade då att kuratorn inte såg på det inträffade som en våldtäkt och kände att hen inte fick det stöd som hen behövde. Hen vände sig därefter till lärare på skolan som informerade rektor. Anmälaren upplevde sig pressad av kuratorn att agera för att en polisanmälan inte skulle upprättas. Kuratorn föreslog ett möte med alla lärare där den tidigare deltagaren skulle redogöra för det inträffade, ta tillbaka ordet våldtäkt samt säga att hen gjorde ett misstag när hen använde det ordet. Hen uppger att hen fick information om att de som skulle närvara på mötet var hens närmaste lärare, samt rektor och kuratorn. När anmälaren kom till mötet var alla lärare från hens utbildningsinriktning där. Anmälaren upplevde att hen blev dubbelt utsatt genom att hen blev uppmanad att skydda sin förövare och under mötet behövde berätta för människor hen inte kände om det inträffade.

Därefter hade den tidigare deltagaren tillsammans med en representant från Brottsofferjouren ett möte med rektor och en ur personalen den 27 september 2021, anmälaren framförde då kritik mot skolans agerande i ärendet. Hen uppfattade att rektor sa att han inte kunde göra något i ärendet. Den tidigare deltagaren framförde den 1 oktober 2021 kritik mot skolans ärendehantering till styrelsen. Anmälaren fick den 18 oktober 2021 svar av styrelsen, som ansåg att utredning av händelserna genomförts skyndsamt och inte hade någon erinran mot rektors hantering av ärendet.

Anmälaren är kritisk till hur skolan hanterade situationen efter att hen berättade om det inträffade, hen menar att skolan borde ha uppmanat hen att anmäla förövaren till polisen samt presenterat olika möjligheter till stöd. Hen är vidare kritisk till de svar som hen har fått av rektor och styrelse om ärendehantering.

Anmälaren har beretts tillfälle att kommentera skolans redogörelse och vidhåller sin uppfattning. Hen betonar att anmälan till FSR inte handlar om den andra deltagarens handlande utan om skolans agerande efteråt.

Wendelsbergs folkhögskolas redogörelse

Av skolans underlag framgår att det i rektors loggbok står en första notis om ärendet den 22 oktober 2020, då kuratorn hade informerat om att hon haft ett samtal med en deltagare som anser sig ha blivit sexuellt utnyttjad av en annan deltagare. Kuratorn meddelade att hon upplyst deltagaren om möjligheten att polisanmäla händelsen samt rekommenderat deltagaren att tala med skolans rektor. När också lärare kontaktats av deltagaren så uppmanades hen att polisanmäla händelsen både av lärarna och av rektor. Skolledningen förstod det som att deltagaren varit tydlig med att hen inte ville göra en anmälan till polisen och utan deltagarens samtycke såg skolan inte att de kunde vidta ytterligare åtgärder. Skolans utredning kom fram till att det inte gick att klarlägga vem som direkt initierade mötet där anmälaren, rektor, kurator och flera lärare närvarade, men skolan anger att den tidigare deltagaren hade uttryckt en önskan om att få förklara för sina lärare. Därefter kontaktades rektor i ärendet av anmälaren i september 2021.

Rektor uppger att han på mötet den 27 september 2021 meddelade att han kommer att utreda ärendet. Rektor hade därefter tillsammans med en kollega separata samtal med de tre i personalen som var inblandade i ärendet. Utifrån det som framkom under utredningen fann rektor inte något som tyder på att någon i personalen hanterat situationen felaktigt.

När ärendet anmäldes till styrelsen bedömde de att ärendet var ett personalärende, vilket är rektors ansvar. Styrelsen bad därför rektor att beskriva sin hantering av ärendet. Styrelsen ansåg att utredning genomförts skyndsamt och hade ingen erinran mot ärendehantering.

Folkhögskolans studeranderättsliga regelverk

FSR utreder om aktuella beslut fattats i enlighet med folkhögskolans regelverk. I detta ärende anger skolan att de följt skolans rutiner som

reglerades i dess likabehandlingsplan. Rutiner om någon bryter mot planen är bland annat att brister ska påtalas för klasslärare, därefter linjeledare och sedan rektor. Rutinerna i likabehandlingsplanen fokuserar på hanteringsordning gällande de som bryter mot dess regler, inte på hanteringsordning när en deltagare hamnat i en utsatt situation.

Bedömning

FSR utreder ärendet ur ett studeranderättsligt perspektiv. FSR behandlar inte de aspekter av ärendet som är en polisiär eller arbetsrättslig fråga.

FSR noterar inledningsvis att skolan anser att den tidigare deltagaren har fått stöd i krissituationen, medan anmälaren upplever att skolan inte gav hen det stöd hen behövde. FSR kan på grund av de motstridiga redogörelserna inte avgöra vad som sades i kontakten mellan deltagare och skola, men konstaterar att det är allvarligt att anmälaren upplever att hen inte har fått tillräckligt stöd i en svår situation.

FSR vill betona vikten av att folkhögskolor arbetar aktivt mot sexuella övergrepp och har en rutin som kan tillämpas från första kontakt med en utsatt deltagare. Det kan därmed vara lämpligt att skolan har en handlingsplan för krissituationer, med gemensamma rutiner för samtalsstöd hos kurator, kontakt med sjukvård och stöd för att upprätta en polisanmälan. FSR ser att skolan saknade rutiner enligt ovan som hade kunnat vara vägledande i hantering av ärendet. En tydlig handlingsplan för krissituationer kan vara ett bra stöd för såväl personal som deltagare när svåra situationer uppstår.

FSR betonar att när en skola får kännedom om misstänkta sexuella övergrepp ska det hanteras med deltagaren i fokus och med relevant kompetens hos personalen. I skolans hantering av det inträffade bör enbart de direkt berörda involveras, för att värna de inblandades integritet. Därutöver bör berörd deltagare erbjudas att vid möten med skolan ha en person med på mötet som hen har förtroende för, liksom anmälaren i ett senare skede på eget initiativ hade med en representant från Brottsofferjouren. Som det får förstås har skolan i hanteringen av ärendet haft ett möte med den tidigare deltagaren och rektor, kurator och flertalet lärare. Att ha ett sådant större möte återfinns inte som rutin i skolans likabehandlingsplan och ett sådant möte försätter deltagaren i en ytterligare utsatt situation. FSR är kritiskt till att skolan genom att ha

detta större möte brutit mot skolans rutiner samt brutit i att värna deltagarens integritet.

Sammanfattande slutsats

Folkhögskolornas studeranderättsliga råd konstaterar att Wendelsbergs folkhögskola saknar rutiner som kunde ha varit vägledande i hantering av krissituationer. Skolan har också, genom att ha ett större möte med anmälaren, gått utanför skolans rutiner i likabehandlingsplanen och brutit i att värna anmälarens integritet.

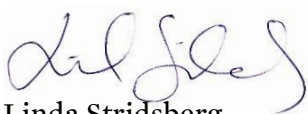
Rekommendationer

FSR rekommenderar Wendelsbergs folkhögskola:

- Att ta fram tydliga rutiner för hantering av krissituationer.
- Att säkerställa att deltagares integritet värnas i en utsatt situation.

Detta yttrande har beslutats av Linda Stridsberg (ordförande), Monika Andersson (RIO), Robert Uitto (SKR) samt Lars-Håkan Bild och Erik Isaksson (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Anna Göthner (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Linda Stridsberg

Anna Göthner